

Azərbaycan Tibb Universiteti

“TƏSDİQ EDİRƏM”

II Müalicə-profilaktika fakültəsinin III
daxili xəstəliklər kafedrasının müdiri:
Ə.A.Hidayatov

İmza _____ 2020

DAXİLİ XƏSTƏLİKLƏR

__fənni üzrə

İCTİMAİ SƏHIYYƏ FAKÜLTƏSİ ÜÇÜN

İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(SİLLABUS)

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ:

Məcburi

FƏNNİN TƏDRİS SEMESTRİ:

7

FƏNNİN KREDİTİ:

6 kredit

FƏNNİN TƏDRİS FORMASI:

Əyani

FƏNNİN TƏDRİS DİLİ:

Azərbaycan və rus

FƏNNİ TƏDRİS EDƏN

MÜƏLLİM : Prof. Hidayətov Ə.A.

Prof. Musayev S.K.

Prof. Talıbov F.Y.

Prof. Baxşiyev M.M.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Dos. Seyidov Q.R.

Dos. Vahid Qəmbər

Dos. Zamanov N.T.
Dos. Dadaşeva G.M.
Dos. Əliyeva Z.Ə.
Ass. Qəmbərova T.Q.
Ass. Abdullayev F.M.
Ass. Verdiyev A.A.
Ass. Məcidova S.A.
Ass. Xəlilova Ü.A.
Ass. Əliyeva S.Ə.
Ass. Nəbiyev Ə.N.
Ass. Ələkpərova G.R.
Ass. Yusubov B.V.
Ass. Hüseynov V.

KAFEDRANIN ƏLAQƏ

NÖMRƏLƏRİ:

012 -441-31-83, əlavə 211

E-MAIL:

PREREKVİZİTLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər: anatomiya, histologiya, fiziologiya, daxili xəstəliklərin propedevtikası.

KOREKVİZİTLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də: patoloji fiziologiya, patoloji anatomiya, farmakologiya, farmakoterapiya, funksional diaqnostika tədris olunması zərurəti var.

KURSUN TƏSVİRİ:

Bu fənnə daxili xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi, klinikası, ağırlaşmaları, differensial diaqnostikası, müayinə və müalicə prinsipləri geniş şərh edilir.

KURSUN MƏQSƏDİ:

“Daxili xəstəliklər” fənninin əsas məqsədi tələbələrə daxili xəstəliklərin nazoloji formalarının etiologiya və patogenezini öyrətmək, terapeutik xəstələrin müayinə vərdişlərinin möhkəmləndirmək, daxili orqanların əsas xəstəliklərinin tipik formalarının kliniki təzahürləri haqda bilikləri artırmaq, tələbələrə sərbəst diaqnoz qoymaq üçün vərdişlərin öyrədilməsi, xəstəliklərin atipik və nadir rast gəlinən formaları ilə tanış olunması, müqayisəli diaqnoz metodlarına yiyələnməyi, sərbəst diaqnoz qoymağı, farmakoterapiyanı, təxirəsalınmaz terapeutik yardımın göstərilməsi, daxili xəstəliklər zamanı reabilitasiya, dispanserizasiya və həkim əmək ekspertizasının əsas prinsiplərinin öyrədilməsidir.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

Bu fənn tədris olunub qurtardıqdan sonra tələbələr daxili orqanların patologiyası olan xəstələrin laborator- instrumental müayinə planını tərtib etməyi, xəstəliklərin diaqnostikasında istifadə olunan laborator- instrumental nəticələrini düzgün qiymətləndirməyi bacarmalıdır.

FƏNNİN MÖVZULARI:

1. Xəstəlik tarixi sxeminin təkrarı. Xəstələrin paylanması. Tələbələrin palatada sərbəst işi.
2. Xronik bronxit: etiologiyası, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə.
3. Kəskin pnevmoniya: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, profilaktika
4. Plevritlər: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müayinə, profilaktika. Plevral punksiya, onun diaqnostik əhəmiyyəti.
5. Bronxial astma: etiologiyası, patogenez, klinikası, asmatik vəziyyət, müalicə. Xəstənin təhlili
6. Ağciyər ürəyi: etiologiya, patogenez, klinika, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müayinə, müalicə və xəstənin təhlili.
7. Revmatik qızdırma: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
8. Mitral stenoz, mitral çatışmazlıq: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika

9. Aortal stenoz, aortal çatışmazlıq: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
10. Trikuspidal stenoz, trikuspidal çatışmazlıq: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
11. Hipertoniya xəstəliyi: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, müalicə və profilaktika.
12. ÜİX: təsnifat, etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, müalicə, profilaktika.
13. Ürək çatışmazlığı: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili müalicə, profilaktika.
14. Xronik gastrit: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili və müalicə, profilaktika.
15. Mədə və 12 barmaq bağırsağın xora xəstəliyi: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, ağırlaşmalar, müalicə, profilaktika.
16. Kron xəstəliyi: etiologiya, patogenez, müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, müalicə, profilaktika.
17. Xoralı kolit: etiologiya, patogenez, müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, müalicə, profilaktika.
18. Xronik hepatit: etiologiya, patogenez, müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, müalicə, profilaktika.
19. Qaraciyər sirrozu: etiologiya, patogenez, müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, müalicə, profilaktika.
20. Hemorragik diatezlər: (Verlhof xəstəliyi, Hemofiliya, Şenleyn-Henox xəstəliyi) etiologiya, patogenez, təsnifat, klinika, müayinə metodlarının təhlili, müalicə, profilaktika.
21. Revmatoid artrit: etiologiya, patogenez, müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, müalicə, profilaktika.
22. Şəkərli diabet: etiologiya, patogenez, müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, müalicə, profilaktika.
23. Anemiyalar, (o cümlədən Talassemiya): etiologiya, patogenez, təsnifat, müayinə metodlarının təhlili, klinika, müalicə, profilaktika.
24. Xroniki qlomerulonefrit və pielonefrit: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, müqayisəli diaqnostika, müalicə, profilaktika

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ:

1. Bronxial astma: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
2. Hipertoniya xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
3. Miokard infarktı: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

4. Xroniki qlomerulonefrit və pielonefrit. Xroniki böyrək çatışmazlığı: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

5. Mədə və 12 barmaq bağırsağ xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

6. Xroniki hepatit. Qaraciyər sirrozu. etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımı 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal- imtahana qədər

O cümlədən:

10 bal - dərslə davamiyyət

10 bal – sərbəst iş

30 bal – seminar dərslərindən toplanacaq ballardır.

50 bal imtahanada toplanır!

İmtahan test üsulu ilə keçirilir. Test 1000-ə yaxın sualdan ibətdir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmır. İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A -	“Əla”	- 91 – 100
B -	“Çox yaxşı”	- 81 – 91
C -	“Yaxşı”	- 71 – 80
D -	“Kafi”	- 61 – 70
E -	“Qənaətbəxş”	- 51 – 60
F -	“Qeyri-kafi”	- 50 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Semestr ərzində 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir.

Sərbəst iş yazılı formada, word faylı formasında, həcmi 1-2 səhifə (şrift 12) olmalıdır.

Hər bir sərbəst iş tələbənin fərdi fikirlərinin məzmunu olduğuna görə plagiat yolverilməzdir.

SƏRBƏST İŞLƏRİN MÖVZULARI VƏ TƏHVİL VERİLMƏSİNİN SON TARİXİ

1	Sistem xəstəlikləri	Son tarix Kurasiyanın axırncı günü
2	Anemiyalar	-/-
3	Miokard infarktı- EKQ dəyişiklikləri	-/-
4	Sümük-oynaq sistemi	-/-
5	Tənəffüs sistemi	-/-
6	Ürək-damar sistemi	-/-
7	Həzm sistemi	-/-
8	Sidik ifrazat sistemi	-/-
9	Qan və qanyaranma sistemi	-/-
10	Endokrin və maddələr mübadiləsi	-/-

Son tarixdən sonra təqdim olunan sərbəst işlər səbəbindən asılı olmayaraq nəzərə alınmır.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR

1. Б.И. Шулутко, «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2009
2. В.С.Мухин «Внутренние болезни», 2012 г
3. В.С. Моисеев «Внутренние болезни», 2012 .
4. V.Ə. Əzizov “Daxili xəstəliklər”, 2011 г
5. Н.В. Мəммədхəсəнов “Daxili xəstəliklər”, 2009
6. В.Г.Артамонова, Н.Н.Шаталов «Профессиональные болезни», 1986

KURS İŞİ:

Bu fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmur.

TƏCRÜBƏ:

Bu fənn üzrə yay peşə təcrübəsi nəzərdə tutulur.

Hazırladı:

Kafedra müdiri: prof. Ə.A.Hidayətov

Tədris hissə müdiri: dos. İ.Ç.Əlixanova

Azərbaycan Tibb Universiteti

“TƏSDİQ EDİRƏM”

III Daxili-xəstəliklər kafedrasının

müdiri: Ə.A.Hidayətov

İmza _____ 2021

PEŞƏ XƏSTƏLİKLƏRİ

__fənni üzrə

İCTİMAİ SƏHIYYƏ FAKÜLTƏSİ ÜÇÜN

İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(SİLLABUS)

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ:

Məcburi

FƏNNİN TƏDRİS SEMESTRİ:

7

FƏNNİN KREDİTİ:

4 kredit

FƏNNİN TƏDRİS FORMASI:

Əyani

FƏNNİN TƏDRİS DİLİ:

Azərbaycan və rus

FƏNNİ TƏDRİS EDƏN

Prof. Hidayətov Ə.A.

MÜƏLLİMLƏR:

Prof. Musayev S.K.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Ass. Qəmbərova T.Q.

Ass. Abdullayev F.M.

Ass. Verdiyev A.A.

Ass. Məcidova S.A.

Ass. Xəlilova Ü.A.

Ass. Əliyeva S.Ə.

Ass. Nəbiyev Ə.N.

NÖMRƏLƏRİ:

012 -441-31-83, əlavə 211

E-MAIL:

PREREKVİZİTLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər: anatomiya, histologiya, fiziologiya, daxili xəstəliklərin propedevtikası.

KOREKVİZİTLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də: patoloji fiziologiya, patoloji anatomiya, farmakologiya, farmakoterapiya, funksional diaqnostika tədris olunması zərurəti var.

KURSUN TƏSVİRİ:

Bu fəndə daxili xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi, klinikası, ağırlaşmaları, differensial diaqnostikası, müayinə və müalicə prinsipləri geniş şərh edilir.

KURSUN MƏQSƏDİ:

“Peşə xəstəlikləri” fənninin əsas məqsədi tələbələrə peşə xəstəliklərin nazoloji formalarının etiologiya və patogenezi öyrətmək, terapeutik xəstələrin müayinə vərdişlərinin möhkəmləndirmək, daxili orqanların əsas xəstəliklərinin tipik formalarının kliniki təzahürləri haqda bilikləri artırmaq, tələbələrə sərbəst diaqnoz qoymaq üçün vərdişlərin öyrədilməsi, xəstəliklərin atipik və nadir rast gəlinən formaları ilə tanış olunması, müqayisəli diaqnoz metodlarına yiyələnməyi, sərbəst diaqnoz qoymağı, farmakoterapiyanı, təxirəsalınmaz terapeutik yardımın göstərilməsi, peşə xəstəliklər zamanı reabilitasiya, dispanserizasiya və həkim əmək ekspertizasının əsas prinsiplərinin öyrədilməsidir.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

Bu fənn tədris olunub qurtardıqdan sonra tələbələr peşə xəstəlikləri zamanı orqanların patologiyası olan xəstələrin laborator- instrumental müayinə planını tərtib etməyi, xəstəliklərin diaqnostikasında istifadə olunan laborator- instrumental nəticələrini düzgün qiymətləndirməyi bacarmalıdır.

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ:

1. Peşə xəstəliklərinə giriş. Ağciyərlərin toz mənşəli peşə xəstəlikləri.
2. Vibrasiya xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
3. Kəskin və xroniki şüa xəstəliyi, kombinə olunmuş radiasiya zəhərlənmələri.
4. Qurğuşunla və civə ilə zəhərlənmə: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
5. Manqanla və dəm qazı ilə zəhərlənmə: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

FƏNNİN MÖVZULARI:

1. Peşə xəstəliklərinin mahiyyəti.
2. Ağciyərlərin toz mənşəli peşə xəstəlikləri. Pnevmoniozlar. Toz mənşəli xroniki bronxitlər və peşə bronxial astması.
3. Vibrasiya xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
4. İnsan orqanizminə səs-küyün təsiri: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
5. İstehsalatda yüksək və alçaq hərarətin insan orqanizminə təsiri. Kesson və dağ xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
6. Dayaq hərəkəti aparatının mikrotravmatizasiyası və fiziki gərginliklə əlaqədar peşə xəstəlikləri: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
7. Benzol və onun üzvü birləşmələri ilə zəhərlənmə. Manqanla və dəm qazı ilə zəhərlənmə.
8. Qurğuşunla və civə ilə zəhərlənmə: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
9. Pestisidlərlə zəhərlənmə: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
10. Xroniki və kəskin şüa xəstəliyi, kombinə olunmuş radiasiya zəhərlənmələri.

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımi 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal- imtahana qədər

O cümlədən:

10 bal - dərslə davamiyyət

10 bal – sərbəst iş

30 bal – seminar dərslərindən toplanacaq ballardır.

50 bal imtahanada toplanır!

İmtahan test üsulu ilə keçirilir. Test 1000-ə yaxın sualdan ibaətdir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmır. İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A -	“Əla”	- 91 – 100
B -	“Çox yaxşı”	- 81 – 91
C -	“Yaxşı”	- 71 – 80
D -	“Kafi”	- 61 – 70
E -	“Qənaətbəxş”	- 51 – 60
F -	“Qeyri-kafi”	- 50 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Semestr ərzində 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir.

Sərbəst iş yazılı formada, word faylı formasında, həcmi 1-2 səhifə (şrift 12) olmalıdır.

Hər bir sərbəst iş tələbənin fərdi fikirlərinin məzmunu olduğuna görə plagiat yolverilməzdir.

Son tarixdən sonra təqdim olunan sərbəst işlər səbəbindən asılı olmayaraq nəzərə alınmır.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR

7. Б.И. Шулутко, «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2009
8. В.С.Мухин «Внутренние болезни», 2012 г
9. В.С. Моисеев «Внутренние болезни», 2012 .
10. V.Ə. Əzizov “Daxili xəstəliklər”, 2011 г
11. H.V. Məmməd həsənov “Daxili xəstəliklər”, 2009

12. В.Г.Артамонова, Н.Н.Шаталов «Профессиональные болезни», 1986

KURS İŞİ:

Bu fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmur.

TƏCRÜBƏ:

Bu fənn üzrə yay peşə təcrübəsi nəzərdə tutulur.

Hazırladı:

Kafedra müdiri: prof. Ə.A.Hidayətov

Tədris hissə müdiri: dos. İ.Ç.Əlixanova

II Müalicə-profilaktika fakültəsinin III
daxili xəstəliklər kafedrasının müdiri:
Ə.A.Hidayatov

İmza _____ 2020

DAXİLİ XƏSTƏLİKLƏR

__fənni üzrə

STOMOTOLOGİYA FAKÜLTƏSİ ÜÇÜN

İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(SİLLABUS)

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ:

Məcburi

FƏNNİN TƏDRİS SEMESTRİ:

9

FƏNNİN KREDİTİ:

5 kredit

FƏNNİN TƏDRİS FORMASI:

Əyani

FƏNNİN TƏDRİS DİLİ:

Azərbaycan, rus və ingilis

FƏNNİ TƏDRİS EDƏN

MÜƏLLİMLƏR:

Prof. Hidayətov Ə.A.

Prof. Musayev S.K.

Prof. Talıbov F.Y.

Prof. Baxşiyev M.M.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Dos. Seyidov Q.R.

Dos. Vahid Qəmbər

Dos. Zamanov N.T.

Dos. Dadaşeva G.M.

Dos. Əliyeva Z.Ə.

Ass. Qəmbərova T.Q.

Ass. Abdullayev F.M.

Ass. Verdiyev A.A.

Ass. Məcidova S.A.

Ass. Xəlilova Ü.A.

Ass. Əliyeva S.Ə.

Ass. Nəbiyev Ə.N.

Ass. Ələkpərova G.R.

Ass. Yusubov B.V.

Ass. Hüseynov V.

KAFEDRANIN ƏLAQƏ

NÖMRƏLƏRİ:

012 -441-31-83, əlavə 211

E-MAIL:

PREREKVİZİTLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər: anatomiya, histologiya, fiziologiya, daxili xəstəliklərin propedevtikası.

KOREKVİZİTLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də: patoloji fiziologiya, patoloji anatomiya, farmakologiya, farmakoterapiya, funksional diaqnostika tədris olunması zərurəti var.

KURSUN TƏSVİRİ:

Bu fəndə daxili xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi, klinikası, ağırlaşmaları, differensial diaqnostikası, müayinə və müalicə prinsipləri geniş şərh edilir.

KURSUN MƏQSƏDİ:

“Daxili xəstəliklər” fənninin əsas məqsədi tələbələrə daxili xəstəliklərin nazoloji formalarının etiologiya və patogenezi öyrətmək, terapeutik xəstələrin müayinə vərdişlərinin möhkəmləndirmək, daxili orqanların əsas xəstəliklərinin tipik formalarının kliniki təzahürləri haqda bilikləri artırmaq, tələbələrə sərbəst diaqnoz qoymaq üçün vərdişlərin öyrədilməsi, xəstəliklərin atipik və nadir rast gəlinən formaları ilə tanış olunması, müqayisəli diaqnoz metodlarına yiyələnməyi, sərbəst diaqnoz qoymağı, farmakoterapiyanı, təxirəsalınmaz terapeutik yardımın göstərilməsi, daxili xəstəliklər zamanı reabilitasiya, dispanserizasiya və həkim əmək ekspertizasının əsas prinsiplərinin öyrədilməsidir.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

Bu fənn tədris olunub qurtardıqdan sonra tələbələr daxili orqanların patologiyası olan xəstələrin laborator- instrumental müayinə planını tərtib etməyi, xəstəliklərin diaqnostikasında istifadə olunan laborator- instrumental nəticələrini düzgün qiymətləndirməyi bacarmalıdır.

FƏNNİN MÖVZULARI:

1. Differensial müqayisəli diaqnostika prinsipləri ilə tanışlıq. Xəstələrin paylanması. Tələbələrin palatada müstəqil işi.
2. Qastroezofageal reflüks xəstəliyi: etiologiya, patogenezi, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə
3. Xronik xolesistit: etiologiya, patogenezi, fizikal müayinə metodları təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, profilaktika
4. Xronik hepatit: etiologiya, patogenezi, fizikal müayinə metodları, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika
5. Xoralı kolit: etiologiya, patogenezi, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika
6. Kron xəstəliyi: etiologiya, patogenezi, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika

7. Xronik qlomerulonefrit: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, müqayisəli diaqnostika, müalicə, profilaktika
8. Xronik pielonefrit: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika
9. Anemiyalar : etiologiya, patogenez, təsnifat, klinika, müayinə metodlarının təhlili, klinika, müalicə, profilaktika.
10. Hemorragik diatezlər: (Verlhof xəstəliyi, Hemofiliya, Şenleyn-Henox xəstəliyi) etiologiya, patogenez, təsnifat, klinika, müayinə metodlarının təhlili, müalicə, profilaktika.
11. Avitaminoz (A, B, C, PP, D, E) etiologiya, patogenez, klinika, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
12. Sistemli qırmızı qurd eşənəyi: etiologiya, patogenez, klinika ağız boşluğundakı dəyişikliklər, müalicə.
13. Şeqren xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, ağız boşluğundakı dəyişikliklər, müalicə.
14. Kavasaki xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, ağız boşluğundakı dəyişikliklər, müalicə.
15. Qaraciyər koması: etiologiya, patogenez, klinika, təxirəsalınmaz tədbirlər.
16. Hiper və hipoqlikemik koma: etiologiya, patogenez, klinika, təxirəsalınmaz tədbirlər.
17. Anafilaktik şok: etiologiya, patogenez, klinika, təxirəsalınmaz tədbirlər.
18. Şəkərli diabet: etiologiya, patogenez, təsnifat, klinika, müayinə metodlarının təhlili, müalicə, profilaktika.

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ:

1. Anemiyalar: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
2. Xroniki hepatit. Qaraciyər sirrozu: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
3. Sistem xəstəliklərdə ağız boşluğundakı dəyişikliklər: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
4. Şəkərli diabet: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
5. Komatoz vəziyyətlərdə anafilaktik şokda təxirəsalınmaz tədbirlər: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımi 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal- imtahana qədər

O cümlədən:

10 bal - dərəcə davamiyyət

10 bal – sərbəst iş

30 bal – seminar dərslərindən toplanacaq ballardır.

50 bal imtahanada toplanır!

İmtahan test üsulu ilə keçirilir. Test 1000-ə yaxın sualdan ibarətdir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmır. İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A -	“Əla”	- 91 – 100
B -	“Çox yaxşı”	- 81 – 91
C -	“Yaxşı”	- 71 – 80
D -	“Kafi”	- 61 – 70
E -	“Qənaətbəxş”	- 51 – 60
F -	“Qeyri-kafi”	- 50 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Semestr ərzində 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir.

Sərbəst iş yazılı formada, word faylı formasında, həcmi 1-2 səhifə (şrift 12) olmalıdır.

Hər bir sərbəst iş tələbənin fərdi fikirlərinin məzmunu olduğuna görə plagiat yolverilməzdir.

SƏRBƏST İŞLƏRİN MÖVZULARI VƏ TƏHVİL VERİLMƏSİNİN SON TARİXİ

1	Sistem xəstəlikləri	Son tarix Kurasiyanın axırncı günü
2	Anemiyalar	-/-
3	Miokard infarktı- EKQ dəyişiklikləri	-/-
4	Sümük-oynaq sistemi	-/-
5	Tənəffüs sistemi	-/-
6	Ürək-damar sistemi	-/-
7	Həzm sistemi	-/-
8	Sidik ifrazat sistemi	-/-
9	Qan və qanyaranma sistemi	-/-
10	Endokrin və maddələr mübadiləsi	-/-

Son tarixdən sonra təqdim olunan sərbəst işlər səbəbindən asılı olmayaraq nəzərə alınmır.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR

13. Б.И. Шулутко, «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2009
14. В.С.Мухин «Внутренние болезни», 2012 г
- 15.В.С. Моисеев «Внутренние болезни», 2012 .
16. V.Ə. Əzizov “Daxili xəstəliklər”, 2011 г
17. Н.В. Мəммədхəсəнов “Daxili xəstəliklər”, 2009
18. В.Г.Артамонова, Н.Н.Шаталов «Профессиональные болезни», 1986

KURS İŞİ:

Bu fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmur.

TƏCRÜBƏ:

Bu fənn üzrə yay peşə təcrübəsi nəzərdə tutulur.

Hazırladı:

Kafedra müdiri: prof. Ə.A.Hidayətov

Tədris hissə müdiri: dos. İ.Ç. Əlixanova

Azərbaycan Tibb Universiteti

“TƏSDİQ EDİRƏM”

III daxili xəstəliklər kafedrasının
müdiri: Ə.A.Hidayatov

İmza _____ 2021

DAXİLİ XƏSTƏLİKLƏR

fənni üzrə

STOMOTOLOGIYA FAKÜLTƏSİ ÜÇÜN

İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI

(SİLLABUS)

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ:

Məcburi

FƏNNİN TƏDRİS SEMESTRİ:

9

FƏNNİN KREDİTİ:

4 kredit

FƏNNİN TƏDRİS FORMASI:

Əyani

FƏNNİN TƏDRİS DİLİ:

Azərbaycan, rus və ingilis

FƏNNİ TƏDRİS EDƏN

MÜƏLLİMLƏR:

Prof. Hidayətov Ə.A.

Prof. Musayev S.K.

Prof. Talıbov F.Y.

Prof. Baxşiyev M.M.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Dos. Seyidov Q.R.

Dos. Vahid Qəmbər

Dos. Zamanov N.T.

Dos. Dadaşeva G.M.
Dos. Əliyeva Z.Ə.
Ass. Qəmbərova T.Q.
Ass. Abdullayev F.M.
Ass. Verdiyev A.A.
Ass. Məcidova S.A.
Ass. Xəlilova Ü.A.
Ass. Əliyeva S.Ə.
Ass. Nəbiyev Ə.N.
Ass. Ələkpərova G.R.
Ass. Yusubov B.V.
Ass. Hüseynov V.

KAFEDRANIN ƏLAQƏ

NÖMRƏLƏRİ:

012 -441-31-83, əlavə 211

E-MAIL:

PREREKVİZİTLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər: anatomiya, histologiya, fiziologiya, daxili xəstəliklərin propedevtikası.

KOREKVİZİTLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də: patoloji fiziologiya, patoloji anatomiya, farmakologiya, farmakoterapiya, funksional diaqnostika tədris olunması zərurəti var.

KURSUN TƏSVİRİ:

Bu fənnə daxili xəstəliklərin etiologiyası, patogenezi, klinikası, ağırlaşmaları, differensial diaqnostikası, müayinə və müalicə prinsipləri geniş şərh edilir.

KURSUN MƏQSƏDİ:

“Daxili xəstəliklər” fənninin əsas məqsədi tələbələrə daxili xəstəliklərin nazoloji formalarının etiologiya və patogenezini öyrətmək, terapeutik xəstələrin müayinə vərdişlərinin möhkəmləndirmək, daxili orqanların əsas xəstəliklərinin tipik formalarının kliniki təzahürləri haqda bilikləri artırmaq, tələbələrə sərbəst diaqnoz qoymaq üçün vərdişlərin öyrədilməsi, xəstəliklərin atipik və nadir rast gəlinən formaları ilə tanış olunması, müqayisəli diaqnoz metodlarına yiyələnməyi, sərbəst diaqnoz qoymağı, farmakoterapiyanı, təxirəsalınmaz terapeutik yardımın göstərilməsi, daxili xəstəliklər zamanı reabilitasiya, dispanserizasiya və həkim əmək ekspertizasının əsas prinsiplərinin öyrədilməsidir.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

Bu fənn tədris olunub qurtardıqdan sonra tələbələr daxili orqanların patologiyası olan xəstələrin laborator- instrumental müayinə planını tərtib etməyi, xəstəliklərin diaqnostikasında istifadə olunan laborator- instrumental nəticələrini düzgün qiymətləndirməyi bacarmalıdır.

FƏNNİN MÖVZULARI:

1. Xəstəlik tarixi sxeminin təkrarı. Xəstələrin paylanması. Tələbələrin palatada sərbəst işi.
2. Xronik bronxit: etiologiyası, patogenezini, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə.
3. Kəskin pnevmoniya: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, profilaktika
4. Plevritlər: etiologiya, patogenez, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müayinə, profilaktika. Plevral punksiya, onun diaqnostik əhəmiyyəti.
5. Bronxial astma: etiologiyası, patogenezini, klinikası, asmatik vəziyyət, müalicə. Xəstənin təhlili.
6. Ağciyər ürəyi: etiologiya, patogenez, klinika, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müayinə, müalicə və xəstənin təhlili.

7. Revmatik qızdırma: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
8. Mitral stenoz. Mitral çatışmazlıq: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
9. Aortal stenoz. Aortal çatışmazlıq: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
10. Trikuspidal stenoz. Trikuspidal çatışmazlıq: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, differensial diaqnostika, müalicə, profilaktika.
11. Hipertoniya xəstəliyi: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, müalicə və profilaktika.
12. ÜİX: təsnifat, etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, müalicə, profilaktika.
13. Ürək çatışmazlığı: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodları, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili müalicə, profilaktika.
14. Xronik gastrit: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodlarının təhlili. təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili və müalicə, profilaktika.
15. Mədə və 12 barmaq bağırsağın xora xəstəliyi: etiologiya, patogenez, fizikal müayinə metodlarının təhlili, təsnifat, klinika, instrumental və laborator müayinələrin təhlili, ağırlaşmalar, müalicə, profilaktika.

FƏNNİN MÜHAZİRƏ MƏTNLƏRİ:

1. Mədə və 12 barmaq bağırsağ xora xəstəliyi etiologiya, patogenez, klinika
2. Bronxial astma: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
3. Revmatik qızdırma və ürək qüsurları: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
4. Hipertoniya xəstəliyi: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.
5. ÜİX, stenokardiya, miokard infarkt: etiologiya, patogenez, klinika, müalicə.

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımi 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal- imtahana qədər

O cümlədən:

10 bal - dərəcə davamiyyət

10 bal – sərbəst iş

30 bal – seminar dərslərindən toplanacaq ballardır.

50 bal imtahanada toplanır!

İmtahan test üsulu ilə keçirilir. Test 1000-ə yaxın sualdan ibarətdir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa, imtahana qədər yığılan ballar toplanmır. İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

A -	“Əla”	- 91 – 100
B -	“Çox yaxşı”	- 81 – 91
C -	“Yaxşı”	- 71 – 80
D -	“Kafi”	- 61 – 70
E -	“Qənaətbəxş”	- 51 – 60
F -	“Qeyri-kafi”	- 50 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Semestr ərzində 10 sərbəst iş tapşırığı verilir. Hər tapşırığın yerinə yetirilməsi 1 balla qiymətləndirilir.

Sərbəst iş yazılı formada, word faylı formasında, həcmi 1-2 səhifə (şrift 12) olmalıdır.

Hər bir sərbəst iş tələbənin fərdi fikirlərinin məzmunu olduğuna görə plagiat yolverilməzdir.

SƏRBƏST İŞLƏRİN MÖVZULARI VƏ TƏHVİL VERİLMƏSİNİN SON TARİXİ

1	Sistem xəstəlikləri	Son tarix Kurasiyanın axırncı günü
2	Anemiyalar	-/-
3	Miokard infarktı- EKQ dəyişiklikləri	-/-
4	Sümük-oynaq sistemi	-/-
5	Tənəffüs sistemi	-/-
6	Ürək-damar sistemi	-/-
7	Həzm sistemi	-/-
8	Sidik ifrazat sistemi	-/-
9	Qan və qanyaranma sistemi	-/-
10	Endokrin və maddələr mübadiləsi	-/-

Son tarixdən sonra təqdim olunan sərbəst işlər səbəbindən asılı olmayaraq nəzərə alınmır.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR

1. Б.И. Шулуток, «Стандарты диагностики и лечения внутренних болезней», 2009
2. В.С.Мухин «Внутренние болезни», 2012 г
3. В.С. Моисеев «Внутренние болезни», 2012 .
4. V.Ə. Əzizov “Daxili xəstəliklər”, 2011 г
5. Н.В. Мəммədхəсəнов “Daxili xəstəliklər”, 2009
6. В.Г.Артамoнoвa, Н.Н.Шaтaлoв «Профессиональные болезни», 1986

KURS İŞİ:

Bu fənn üzrə kurs işi nəzərdə tutulmur.

TƏCRÜBƏ:

Bu fənn üzrə yay peşə təcrübəsi nəzərdə tutulur.

Hazırladı:

Kafedra müdiri: prof. Ə.A.Hidayətov

Tədris hissə müdiri: dos. Əlixanova İ.Ç.

Azərbaycan Tibb Universiteti

“DAXILI XƏSTƏLİKLƏR”

fənni üzrə

IŞÇI TƏDRIS PROQRAMI

(Syllabus)

TƏDRİS İLİ 2021-2022

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ :Məcburi

FƏNNİN TƏDRIS SEMESTRİ: VII-VIII,IX,X, XI,XII

KURS -4 KURS

FƏNNİN KREDİTİ: -7 kredit

FƏNNİN TƏDRIS FORMASI: Əyani

FƏNNİN TƏDRIS DİLİ:Azərbaycan,Rus, İngilis

FƏNNİ TƏDRIS EDƏN MÜƏLLİMLƏR: kafedranın müəllimləri

TƏDRİS YÜKÜ: MÜHAZİRƏ -20 SAAT, praktiki dərslər 70 SAAT (CƏMI – 90 SAAT)

KAFEDRANIN ƏLAQƏ NÖMRƏLƏRİ:(+994 12) 441 33 18 (180)

Müəlim haqqında məlumat:

Adı, atasının adı, soyadı və elmi dərəcə -

Prof. Hidayətov Ə.A.

Prof. Musayev S.K.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Dos. Dadaşeva G.M.

Dos. Abdullayev F.M.

Ass. Qəmbərova T.Q.

“Təsdiq edirəm”

Kafedra müdiri

prof. Hidayətov Ə.A.

imza _____

2020-2021

Ass. Nəbiyev Ə.N

Ass. Verdiyev A.A.

Ass. Məcidova S.A.

Ass. Xəlilova Ü.A.

Ass. Əliyeva S.Ə.

PREPEKVIZITLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər:daxili xəstəliklərin propedevtikası

KORREKVIZITLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədris olunması zərurəti yoxdur.

KURSUN TƏSVİRİ:

Daxili xəstəliklər öyrənilməsi bütün ixtisaslardan olan həkimlər hazırlanması üçün birinci dərəcəli əhəmiyyət kəsb edir. Bu onunla əlaqədərdir ki, daxili xəstəlikləri öyrənərkən klinikidüşünmənin əsasları, həkimlik deontologiyası formalaşır, xəstələrin müayinəsində əməlivərdişlər qazanılır və adekvat müalicə təyin etmək bacarığı yaranır.Tibb universitetində daxili xəstəliklərin tədrisi ardıcıl olaraq daxili xəstəliklərin propedevtikası və daxili xəstəliklər kafedrasında aparılır.

KURSUN MƏQSƏDİ:

IV kurslarda daxili xəstəliklərin öyrənilməsində tədrisin əsas məqsədi xəstəliklərin etiologiyası və patogenezinin daxili orqanların əsas xəstəliklərinin bəzi variantlarının öyrənilməsi haqqında biliklərin əldə edilməsindən ibarətdir. Terapevtik xəstələrdə müayinə vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi və möhkəmləndirilməsi kliniki düşünmənin (xəstə haqqında məlumatlara əsasən geniş klinik diaqnoz qoymaq bacarığı) differensial diaqnostika metodu, vərdişinə yiyələnmək, daxili orqanların xəstəliklərinin tipik formalarının müalicəsi və profilaktikasının əsas prinsiplərini öyrənmək tədrisin məqsədinə aiddir.

IV sonra istehsalat təcrübəsinə hazırlaşmaq

IV kurs müddətində tələbələr stasionar şöbəsində və poliklinikalarda müəllimin rəhbərliyi altında müalicə işi yerinə yetirirlər,kafedra müdirinin,professor və dosentlərin xəstələri baxışında iştirak edirlər.Bundan başqa muəllim tərəfindən

xəstələrə baxış keçirərkən mono- və politematik araşdırmalar apararkən tələbələr iştirak edirlər.

Mühazirələr və praktik dərslərdə göstərilən xəstələrin hərtərəfli klinik xüsusiyyətləri müasir əlavə müayinələrin (instrumental, laborator-biokimyəvi, endoskopik, funksional və morfoloji) nəticələrinin hərtərəfli araşdırılması və nümayiş etdirilməsi ilə müşayiət olunur.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

IV kurslarda tədris zamanı tələbələr xəstələrin müayinəsində peşəkar həkimlik vərdişinə yiyələnirlər, diaqnostika taktikasını, tibbi sənədləşmənin aparılmasını, təxirəsalınmaz təcilli tibbi yardım göstərmək üsulunu öyrənirlər.

Müalicə fakültəsinin IV kurs tələbələri üçün

“Daxili xəstəliklər” fənnindən

Təqvim Mövzu planı 2018-2019 tədris ili (70 saat)

Dərs №	(70caat)	Saatların miqdarı
1	Pnevmoniya: anlayış, etiologiya, patogenez, morfoloji dəyişikliklər, təsnifat.	2
2	Pnevmoniya: klinika (etiologiyadan asılı olaraq xüsusiyyətləri), diaqnostik kriterilər (meyarlar), obyektiv, laborator və instrumental diaqnostika. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması.	2
3	Pnevmoniya: ağırlaşmaları, müalicə prinsipləri (etiologiyadan asılı olaraq) - müalicə rejimi, müalicə qidalanması, etiotrop, patogenetik, simptomatik, fizioterapevtik, sanator-kurort müalicəsi	2
4	Ağciyərlərin xroniki obstruktiv xəstəliyi: anlayış, risk faktorları,	2

	etiologiya, patogenez, təsnifat, diaqnostik kriterilər(meyarlar), kliniki əlamətləri.	
5	Ağciyərlərin xroniki obstruktiv xəstəliyi: obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müalicə prinsipləri (medikamentoz və qeyri-medikamentoz)	2
6	Bronxial astma: anlayış, risk faktorları, etiologiya, patogenez, morfoloji dəyişikliklər, təsnifat (klinik forma və ağırlıq dərəcəsini nəzərə almaqla).	2
7	Bronxial astma: kliniki variantları və əlamətləri. Obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. “Astmatik status” anlayışı(mərhələləri) Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması.	2
8	Bronxial astma: Ağırlaşmaları. Müalicə prinsipləri. “Astmatik status”un müalicəsi	2
9	İnfeksiyon endokardit: anlayış, epidemiologiya, etiologiya, patogenez, patomorfoloji xüsusiyyətləri, təsnifat, klinika. Obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması	2
10	Kəskin revmatik qızdırma: anlayış, etiologiya, patogenez, patomorfoloji dəyişikliklər, təsnifat(böyük və kiçik diaqnostik kriterilər).	2
11.	Kəskin revmatik qızdırma: klinika, obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası, ağırlaşmaları. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müalicəsi və profilaktikası.	2

12.	<p>Qazanılmış ürək qüsurları: Mitral stenoz, Mitral çatışmazlıq: etiologiya, patogenezi (hemodinamika). Klinikası: obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	2
13	<p>Qazanılmış ürək qüsurları: Aortal qapaqların çatışmazlığı. Aortal qapaqların stenozu: etiologiya, patogenezi (hemodinamika). Klinikası: obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	2
14	<p>Qazanılmış qüsurlar: Üçtəyli qapaqların çatışmazlığı. Üçtəyli qapaqların stenozu: etiologiya, patogenezi (hemodinamika). Klinikası: obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	2
15.	<p>Ateroskleroz: anlayış, risk faktorları, etiologiya, patogenezi, hiperlipidemiyanın təsnifatı. Klinikası – obyektiv, laborator və instrumental göstəricilər (mərkəzi və periferik arteriyaların zədələnmələrində). Diaqnozun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	2
16	<p>Esensial (birincili) hipertenziya: anlayış, risk faktorları, epidemiologiya, etiologiya, patogenezi, müasir təsnifat (mərhələ, dərəcə, risk stratifikasiyası). Klinikası - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. .</p>	2
17.	<p>Esensial (birincili) hipertenziya: Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və</p>	2

	əsaslandırılması. Müasir müalicəsi (antihipertenziv preparatların farmakoloji xüsusiyyətləri) Yaşlı şəxslərdə hipertenziyanın xüsusiyyətləri.	
18	Ürəyin işemik xəstəliyi(ÜİX): anlayış, müasir təsnifat, risk faktorları,etiologiya, patogenezi. Kəskin koronar sindrom: anlayış, patogenetik xüsusiyyətləri, klinika - obyektiv, laborator(miokardın nekroz markerləri) və instrumental diaqnostikası.Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müalicə taktikası.	2
19	ÜİX: Stenokardiya: anlayış, patomorfoloji xüsusiyyətləri, təsnifat. Klinika - obyektiv, laborator və instrumental(EKG)diaqnostikası	2
20	ÜİX: Stenokardiya: Yaşlı xəstələrdə spesifik xüsusiyyətləri. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Proqnoz. Müalicə taktikası. Cərrahi müalicəyə göstərişlər.	2
21	ÜİX: Miokard infarktı: anlayış, patomorfoloji xüsusiyyətləri, təsnifat(klinik gedişat). Klinika - obyektiv, laborator və instrumental(EKG)diaqnostikası	2
22	ÜİX: Miokard infarktı: erkən və gecikmiş ağırlaşmaları- klinika diaqnostikası.Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması.	2
23	ÜİX: Miokard infarktı: Müalicə taktikası. Cərrahi müalicəyə göstərişlər. Birincili və ikincili profilaktikası	2
24	Xroniki ürək çatışmazlığı: anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifatı. Klinika – obyektiv, laborator və instrumental göstəricilər	2

25	<p>Xroniki ürək çatışmazlığı: Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə taktikası (medikamentoz və qeyri medikamentoz). Cərrahiyyə və elektrofizioloji müalicə metodlarının tətbiqi</p>	
26	<p>Xroniki qastrit: anlayış, etiologiya, patogenezi, morfoloji dəyişikliklər, təsnifat. Klinik - obyektiv, laborator (helikobakter) və instrumental (R-diaqnostika, FGDS, morfoloji müayinə) diaqnostikası. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	
27	<p>Mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyi: anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifat. Klinik - obyektiv, laborator (helikobakter) və instrumental (R-diaqnostika, FGDS, morfoloji müayinə) diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri. Cərrahi müalicəyə göstərişlər.</p>	
28	<p>Enteropatiyalar: Seliakiya. Disaxarid çatışmazlığı. Malabsorbsiya sindromu. Anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifat. Klinik - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	
29	<p>Qıcıqlanmış bağırsağ sindromu. Yoğun bağırsağın divertikulyozu. Anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifat. Klinik - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri. Pəhriz</p>	

30	<p>Xroniki hepatit: Xroniki virus hepatitləri(B,C.D(B+D)) Anlayış, etiologiya, patogenez, təsnifat.Klinika - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası.Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	
31	<p>Xroniki hepatitlər: Autoimmün hepatit.Anlayış, etiologiya, patogenez, təsnifat.Klinika - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası.Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	
32	<p>Qaraciyərin alkoqol xəstəlikləri. Qaraciyərin piy distrofiyası Anlayış, etiologiya, patogenez, təsnifat. Klinika - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	
33	<p>Qaraciyərin dərman zədələnmələri Anlayış, etiologiya, patogenez, təsnifat. Klinika - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	2
34	<p>Kəskin qlomerulonefrit: Anlayış, etiologiya, patogenez, təsnifat. Klinika - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir müalicə prinsipləri.</p>	2
35	<p>Xroniki qlomerulonefrit: Anlayış, etiologiya, patogenez, təsnifat. Klinika - obyektiv, laborator və instrumental diaqnostikası. Ağırlaşmaları. Proqnoz. Diaqnozunun formalaşdırılması və əsaslandırılması. Müasir</p>	2

	müalicə prinsipləri. Birincili və ikincili profilaktika.	
--	--	--

MPF-in IV kurs tələbələr üçün "Daxili xəstəliklər" fənnindən müəhazirələrin mövzu planı (2018-2019tədris ili)

Dərs		Saatların miqdarı
1	Pnevmoniyalar	2
2	Xroniki bronxit.Bronxial astma	2
3	Kəskin revmatik qızdırma	2
4	İnfeksion endokardit	2
5	Qazanılmış ürək qüsurları	2
6	ÜİX.Stenokardiya,miokard infarktı	2
7	Arterial hipertoniya	2
8	Mədə və 12 barmaq bağırsağın xora xəstəliyi	2
9	Xroniki hepatit	2
10	Qlomerulonefrit	2

Müalicə fakültəsinin IV-cü kurs tələbələri üçün Daxili xəstəliklər fənnindən nəzərdə tutulmuş referatların siyahısı.

- 1.Pnevmoniyanın etiologiyası , patogenezi və təsnifatı.
- 2.Pnevmoniyanın müxtəlif kliniki formalarının gedişinin xüsusiyyətləri.
- 3.Pnevmoniyanın diaqnozunun əsaslandırılması.

- 4.Pnevmoniyaların diaqnozunun müəyyənləşdirilməsində instrumental müayinələrin rolu.
- 5.Pnevmoniyaların müalicə prinsipləri.
- 6.Xroniki bronxitin etiologiyası və patogenezi.
- 7.Xroniki bronxitin təsnifatı və kliniki əlamətləri.
- 8.Xroniki bronxitin diaqnostik meyarları.
- 9.Xroniki bronxitin müalicəsi.
- 10.Xroniki bronxitin qeyri medikamentoz müalicəsi.
- 11.Bronxial astmanın etiologiya və patogenezi.
- 12.Bronxial astmanın təsnifatı və kliniki əlamətləri.
- 13.Bronxial astmanın kliniko-patogenetik variantları.
- 14.Bronxial astmanın ağırlaşmaları.
- 15.Bronxial astmanın diaqnostikası.
- 16.Bronxial astmanın müalicə prinsipləri.
- 17.İnfeksiyon endokarditin etiologiyası , patogenezi.
- 18.İnfeksiyon endokarditin klinikası.
- 19.Ahıl və qoca şəxslərdə infeksiyon endokartidin gediş xüsusiyyətləri.
- 20.İnfeksiyon endokarditin diaqnostikası.
- 21.İnfeksiyon endokarditin müalicə və profilaktikası.
- 22.Kəskin revmatik qızdırmanın etiologiyası , patogenezi və təsnifatı.
- 23.Kəskin revmatik qızdırmanın klinikası və diaqnostik kriteriyaları
- 24.Kəskin revmatik qızdırmanın müalicəsi və profilaktikası.
- 25.Mitral stenozun etiologiyası , patogenezi və klinikası.
- 26.Mitral stenozun diaqnostikası.
- 27.Mitral çatışmazlığın etiologiyası , patogenezi və klinikası.
- 28.Mitral çatışmazlığın diaqnostikası.

29. Mitral stenoz və mitral çatışmazlığın müasir müalicə prinsipləri.
30. Aortal qapaqların çatışmazlığının etiologiyası , patogenezi və kliniki əlamətləri.
31. Aortal qapaqların çatışmazlığı zamanı hemodinamik pozğunluqlar və diaqnostik meyarlar.
32. Aortal qapaqların çatışmazlığının müasir müalicə metodları.
33. Aortal stenozun etiologiyası , patogenezi və kliniki əlamətləri.
34. Aortal stenozun müalicə taktikası.
35. Hipertoniya xəstəliyinin risk faktorları və patogenezi.
36. Hipertoniya xəstəliyinin təsnifatı (mərhələ , dərəcə , riak stratifikasiyası) və klinik gedişatı.
37. Hipertoniya xəstələyində ürəyin və böyrəklərin zədələnməsi.
38. Hipertoniya xəstəliyində beynin və damarların zədələnməsi.
39. Hipertoniya xəstəliyinin diaqnostikası. Arterial hipertenziyanın sutkalıq monitorinq müayinəsi.
40. Hipertoniya xəstəliyinin qeyri-medikamentoz müalicə prinsipləri.
41. Hipertoniya xəstəliyinin müalicəsində diuretiklərin tətbiqi.
42. Hipertoniya xəstəliyinin müalicəsində b-adrenoblokatorların tətbiqi.
43. Hipertoniya xəstəliyinin müalicəsində AÇF inhibitorların və angiotenzin 2 reseptorlarının blokatorlarının tətbiqi
44. Hipertoniya xəstəliyinin müalicəsində Kalsium antaqonistlərinin tətbiqi.
45. Hipertoniya xəstəliyinin müalicəsində -adrenoblokatorların və mərkəzi təsirli preparatların tətbiqi.
46. Hipertoniya xəstəliyinin ağırlaşmaları.
47. Ateroskleroz. Laborator göstəricilər.
48. Ürəyin işemik xəstəliyinin risk faktorları və patogenezi.
49. Ürəyin işemik xəstəliyinin təsnifatı. Qəfləti koronar ölüm.
50. Kəskin koronar sindrom.

51. Stenokardiya: təsnifat. Stabil stenokardiyanın funksional sinifləri.
52. Amerika ürək assosiyasiyasının döş qəfəsində ağrıların təsnifatı (tipik və atipik stenokardiya). Stabil
- stnokardiyanın ağrı sindromunun xarakterik xüsusiyyətləri. Stenokardiyanın ekvivalentləri.
53. Qeyri-stabil stenokardiya.
54. Variant (Prinzmetal) stenokardiyası.
55. Stenokardiyanın instrumental müayinə metodları.
56. Stenokardiya zamanı müalicə taktikası: Cərrahi müalicəyə göstərişlər.
57. Kəskin koronar sindrom.
58. Miokard infarktı: etiologiyası , patogenezi və təsnifatı.
59. Miokard infarktı: klinikası, mərhələləri
60. Miokard infarktı: laborator və instrumental göstəriciləri.
61. Miokard infarktının ağırlaşmaları.
62. Miokard infarktının müalicəsi: ağrısızlaşdırma.
63. Miokard infarktının müalicəsi: koronar gan devranının bərpaı (invaziv və geyri-
invaziv)
64. Miokard infarktının ağırlaşmaları
65. Miokardın ağrısız işemiyası
66. Ürək çatışmazlığının etiologiyası və patogenezi.
67. Ürək çatışmazlığının təsnifatı .Kəskin ürək çatışmazlığı.
68. Xroniki ürək çatışmazlığının etiologiyası və təsnifatı.
69. Xroniki ürək çatışmazlığının klinikası və diaqnostikası.
70. Sistolik ürək çatışmazlığının müalicəsi: diuretiklər
71. Sistolik ürək çatışmazlığının müalicəsi: ACF inhibitorları və angiotenzin 2 reseptorlarının blokatorları.
72. Sistolik ürək çatışmazlığının müalicəsi: b-adrenoblokatorlar.

73. Sistolik ürək çatışmazlığının müalicəsi:ürək glikozidləri.
74. Sistolik ürək çatışmazlığının müalicəsi: aldosteronun antaqonistləri .
- 75..Diastolik ürək çatışmazlığı : etiologiya , patogenezi , diaqnostika və müalicəsi.
- 76.Xroniki qastritin etiologiyası və patogenezi.
- 77.Xroniki qastritin təsnifatı və kliniki əlamətləri.
- 78.Xroniki qastritin diaqnostikasında *Helikobakter pylori* aşkarı.
- 79.Xroniki qastritlərin müalicə prinsipləri.
- 80.Mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyinin etiologiyası və patogenezi.
- 81.Mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyinin təsnifatı və kliniki əlamətləri, ağırlaşmaları.
- 82.Mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyinin diaqnostikası
- 83.Mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyinin müalicəsi.
- 84.Seliokiyanın etiologiyası və patogenezi.
- 85.Seliokiyanın kliniki əlamətləri.
- 86.Disaxarid çatışmazlığı: klinika və müalicəsi.
- 87.Malabsorbsiya sindromunun etiologiyası və patogenezi.
- 88.Malabsorbsiya sindromunun klinikası.
- 89.Diareyanın etiologiyası və patogenezi.
- 90.Diareyanın klinikası və müalicəsi.
- 91.Xroniki hepatitlərin etiologiyası və müasir təsnifatı.
- 92.Xroniki virus hepatitlərinin epidimiologiyası və patogenezi.
- 93.Xroniki virus hepatitin kliniki formaları.
- 94.Xroniki virus hepatitin laborator və instrumental diaqnostikası.
- 95.Xroniki virus hepatitin müalicə prinsipləri.
- 96.Autoimmun hepatitin klinikası , diaqnostikası və müalicəsi.
- 97.Qaraciyərin alkoqol xəstəlikləri.

98. Kəskin qlomerulonefritin etiologiyası və patogenezi.
99. Kəskin qlomerulonefritin morfoloji təsnifatı. Kəskin nefritik sindrom.
100. Kəskin qlomerulonefritin klinikası. Laborator və instrumental diaqnostikası.
101. Kəskin qlomerulonefritin müalicə taktikası.
102. Tez proqressivləşən qlomerulonefrit: etiologiya, patogenezi, klinika və diaqnostika.
103. Tez proqressivləşən qlomerulonefritin müalicə prinsipləri.
104. Xroniki qlomerulonefrit: etiologiyası, patogenezi və təsnifatı.
105. Xroniki qlomerulonefrit: klinik formaları.
106. Xroniki qlomerulonefrit: laborator və instrumental diaqnostika.
107. Xroniki qlomerulonefrit: müalicə.
108. Kəskin böyrək çatışmazlığı: təsnifatı, etiologiyası. (prerenal, renal və postrenal)
109. Kəskin böyrək çatışmazlığı: klinikası, laborator diaqnostikası.
110. Kəskin böyrək çatışmazlığı: müalicəsi.

IV kurs tələbələri üçün Daxili xəstəliklər fənnindən

praktik vərdişlər.

Tələbə bacarmalıdır :

1. Döş qəfəsinin rentgenoqrafiyasının təhlili bacarığı.
2. Arterial təzyiqin ölçülməsi və nəbzin təyini.
3. Sidiyin ümumi analizinin qiymətləndirilməsi.
4. İnfeksion endokarditdə şübhəli hallarda hemokulturanın təyini üçün qanın ötürülmə bacarığı.
5. EKQ-nin çəkilmə qaydası.
6. Kəskin koronar sindrom zamanı EKQ meyarları qiymətləndirməni.
7. Mədə-bağırsaq traktının müayinəsinə xəstəni hazırlamaq bacarığı.
8. ÜÇ (ürək çatışmazlığı) olan xəstələrdə su-duz balansının tənzimləmə bacarığı.

9. Arterial təzyiqin kəskin artması hallarında ilkin yardım bacarığı.

10. Boğulma tutması zamanı tibbi yardım aparma bacarığı.

Dəvamiyyətə verilən tələblər:

Dərsə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir. Semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 8% 1 bal çıxılır. Bütün fənlər üzrə semestr ərzində buraxılmış dərs saatların ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə imtahan sessiyasına buraxılmır və onun haqqında müəyyən qərar qəbul edilir.

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımı 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal-imtahana qədər o cümlədən:

10 bal-dərsə davamiyyət

10 bal –sərbəst iş (xəstəlik tarixinin yazılması,xəstəni müayinə etməsi və s.)

20 bal –dərslərdə toplanacaq ballardır.

10 bal-bacarıq

50 bal-imtahanda toplanılacaq.İmtahan test üsulu ilə keçiriləcəkdir.

Test 50 sualdan ibarət olacaqdır. Hər bir sual bir baldır.Səhv cavablanan suallar düzgün cavablanan sualların ballarını silir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa imtahana qədər yığılan ballar toplanılmayacaq.İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir.

“Əla”-91-100

“Çox yaxşı”-81-90

“yaxşı”-71-80

“kafi”-61-70

“Qənaətbəxş”-51-60

“Qeyri-kafi” 51 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Sərbəst iş xəstəni müayinə etmək və xəstəlik tarixini yazmaqdan ibarətdir.

IV kursda- xəstəlik tarixində diaqnozun əsaslanması verilir.

Bundan başqa keçiriləcən mövzularını referat şəkilində tərtib edirlər.

Bununla bərabər tələbələrin təcrübi vərdişlərə yiyələnməsi, əlavə müayinə üsullarını qiymətləndirilməyi bacarmaları (EKQ, EXO KQ məlumatları, xarici tənəffüs funksiyası, rentgenoloji müayinə və s.) təşkil olunur.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR:

1. Kardiologiya - V.Ə.Əzizov, 2007, 319s
2. Pulmonlogiya - V.Ə.Əzizov, L.Q. Əmrahova, 2007-184s
3. Daxilixəstəliklər- M.M.Ağayev, 2010
4. Tənəffüs sistem xəstəlikləri - S.N. Alimetov, Ş.S. İbrahimova, 2010, 408s
5. Mədə-bağırsaq sistem xəstəlikləri (I hissə) - S. N. Alimetov, X.I. Qurbanova, Ş. S. İbrahimova, 2011, 404s
6. Daxilixəstəliklər- V.Ə.Əzizov və başqaları, 2012, 976s
7. Mədə-bağırsaq xəstəlikləri (II hissə) - S.N. Alimetov, S.R. Muradova, Ş.S. İbrahimova - 2012, 488s

8.Kəskin koronarsindrom-V.Ə.Əzizov və başqaları-2013,166s

9.Böyrək xəstəlikləri- S.N,Alimetov, S.R.Muradova, Ş.S.Ibrahimova, 2013,392s.

KURS İŞİ:

Yoxdur

TƏCRÜBƏ:

IV kursdan sonar istehsalat təcrübəsinə hazırlaşmaqlarıdır.

Davranış qaydalarının pozulması. Tələbə Universitetinin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda Əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülür.

Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi.

Azərbaycan Tibb Universiteti
“DAXILI XƏSTƏLİKLƏR”
 fənni üzrə
İŞÇİ TƏDRİS PROQRAMI
 (Syllabus)

“Təsdiq edirəm”
 Kafedra müdiri
 prof. Hidayətov Ə.A.
 imza _____
 2020-2021

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ :Məcburi

FƏNNİN TƏDRİS SEMESTRİ:VII-VIII,IX,X, XI,XII

KURS – 5 KURS

FƏNNİN KREDİTİ: - 8,6

TƏDRİS YÜKÜ-MÜHAZİRƏ- D.X- 1 SEMESTR 10 SAAT, 2 SEMESTR -10 SAAT, 1 SEMESTR 35 SAAT, 2 SEMESTR 35 SAAT, PEŞƏ XƏSTƏLİKLƏRİ LEKSİYA 6 SAAT, KURASIYA 25 SAAT

FƏNNİN TƏDRİS FORMASI: Əyani

FƏNNİN TƏDRİS DİLİ:Azərbaycan,Rus, İngilis

FƏNNİ TƏDRİS EDƏN MÜƏLLİMLƏR: kafedranın müəllimləri

MÜƏLLİM HAQQINDA MƏLUMAT:

ADI, ATASININ ADI, SOYADI VƏ ELMİ DƏRƏCƏ : - Prof. Hidayətov Ə.A.

Prof. Musayev S.K.

Prof. Talıbov F.Y.

Prof. Baxşiyev M.M.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Dos. Seyidov Q.R.

Dos. Vahid Qəmbər

Dos. Zamanov N.T.

Dos. Dadaşeva G.M.

Dos. Əliyeva Z.Ə.

Ass. Qəmbərova T.Q.

Ass. Abdullayev F.M.

Ass. Verdiyev A.A.

Ass. Məcidova S.A.

Ass. Xəlilova Ü.A.

Ass. Əliyeva S.Ə.

Ass. Nəbiyev Ə.N.

Ass. Ələkpərova G.R.

Ass. Yusubov B.V.

Ass. Hüseynov V.

KAFEDRANIN ƏLAQƏ NÖMRƏLƏRİ:(+994 12) 441 33 18 (180)

PREPEKVIZITLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər:daxili xəstəliklərin propedevtikası

KORREKVIZITLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədis olunması zərurəti yoxdur.

KURSUN TƏSVİRİ:

Daxili xəstəliklər öyrənilməsi bütün ixtisaslardan olan həkimlər hazırlanması üçün birinci dərəcəli əhəmiyyət kəsb edir. Bu onunla əlaqədərdir ki, daxili xəstəlikləri öyrənərkən klinikidüşünmənin əsasları, həkimlik deontologiyası formalaşır, xəstələrin müayinəsində əməlivərdişlər qazanılır və adekvat müalicə təyin etmək bacarığı yaranır.Tibb universitetində daxilixəstəliklərin tədrisi ardıcıl olaraq daxili xəstəliklərin propedevtikası və daxili xəstəliklər kafedrasında aparılır.

KURSUN MƏQSƏDİ:

IV-V kurslarda daxili xəstəliklərin öyrənilməsində tədrisin əsas məqsədi xəstəliklərin etiologiyası və patogenezinin daxili orqanların əsas xəstəliklərinin bəzi variantlarının öyrənilməsi haqqında biliklərin əldə edilməsindən ibarətdir.

Terapevtik xəstələrdə müayinə vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi və möhkəmləndirilməsi kliniki düşünmənin(xəstə haqqında məlumatlara əsasən geniş klinik diaqnoz qoymaq bacarığı) differensial diaqnostika metodu, vərdişinə yiyələnmək, daxili orqanların xəstəliklərinin tipik formalarının müalicəsi və profilaktikasının əsas prinsiplərini öyrənmək tədris məqsədinə aiddir.

V kursdan sonra istehsalat təcrübəsinə hazırlaşmaq

Mühazirələr və praktik dərslərdə göstərilən xəstələrin hərtərəfli klinik xüsusiyyətləri müasir əlavə müayinələrin (instrumental, laborator-biokimyəvi, endoskopik, funksional və morfoloji) nəticələrinin hərtərəfli araşdırılması və nümayiş etdirilməsi ilə müşayiət olunur.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

V kurslarda tədris zamanı tələbələr xəstələrin müayinəsində peşəkar həkimlik vərdişinə yiyələnilirlər, diaqnostika və differensial diaqnostika taktikasını, tibbi sənədləşmənin aparılmasını, təxirəsalınmaz təcilli tibbi yardım göstərmək üsulunu öyrənirlər.

Müalicə fakültəsinin V kurs tələbələri üçün

“Daxili xəstəliklər” fənnindən

Mühazirə Təqvim Mövzu planı 2018-2019 tədris ili

Dərs №	PAYIZ SEMESTRİ	Saatların miqdarı
1	Xroniki ağciyər ürəyi	2
2	Plevritlər	2
3	Ürəyin ritm və keçiriciliyi pozulması	2
4	Miokardın xəstəlikləri: miokardit, miokardiodistrofiya, kardiomiopatiya	2
5	Simptomatik hipertenziyalar	2

Dərs №	YAZ SEMESTRİ	Saatların miqdarı
1	Qaraciyər sirrozu	2

2	Oynaq sindromu	2
3	Xroniki pielonefrit.Böyrək amiloidozu	2
4	Anemiyalar	2
5	Xroniki və kəskin leykozlar	2
6.	Pnevmokoniozlar	2
7.	Qurquşunvə onun birləşmələri ilə intoksikasiya	2
8.	Aromatik karbohidrogenlərlə intoksikasiya	2

Müalicə fakültəsinin V kurs tələbələri üçün

“Daxili xəstəliklər” fənnindən Təqvim Mövzu planı 2018-2019 tədris ili Payız semestri (35 saat)

Dərs №	PAYIZ SEMESTRI(35 saat)	Saatların miqdarı
1	Plevrit: anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifat, klinika, obyektiv, laborator və instrumental müayinələr.	2
2	Plevrit: differensial diaqnostika, ağırlaşmaları, müalicə prinsipləri. Plevral punksiya	2
3	Xroniki ağciyər ürəyi: anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifat, klinika, obyektiv, laborator və instrumental müayinələr, differensial diaqnostika, müalicə prinsipləri, proqnoz	2
4	Ağciyər arteriyasının tromboemboiyası: risk faktorları, patogenezi, klinika, laborator və instrumental müayinələr, differensial diaqnostika, müasir müalicə, profilaktika, proqnoz.	2
5	Perikardit: anlayış, etiologiya, patogenezi, təsnifat, klinika, obyektiv, laborator və instrumental müayinələr, differensial diaqnostika.	2
6	Perikardit: müalicə prinsipləri. Ürəyin tamponadası: klinika, Bek üçlüyü. Perikardin punksiyası.	2
7	Aritmiyalar: anlayış, təsnifat, etiologiya, patogenezi, inkişaf mexanizmi, klinika, obyektiv, laborator və instrumental	2

	müənilər,EKG,differensial diaqnostika.	
8	Blokadalar: anlayış, təsnifat, etiologiya, patogenez, inkişaf mexanizmi, klinika, obyektiv, laborator və instrumental müənilər,EKG, differensial diaqnostika.	2
9	Aritmiya və blokadaların müalicə prinsipləri. Elektrokardiostimulyasiya	2
10	Kardiomiopatiyalar -birincili: Dilatasion, Hipertrofik, Restriktiv, Aritmogen. Anlayış, təsnifat, etiologiya, patogenez, inkişaf mexanizmi, klinika, obyektiv, laborator və instrumental diaqnostika, differensial diaqnoz.	2
11	Kardiomiopatiya –ikincili: İşemik, Qapaq kardiomiopatiyası, Hipertonik, Metabolik, Birləşdirici toxuma xəstəliyi fonunda və s. Anlayış, təsnifat, etiologiya, patogenez, inkişaf mexanizmi, klinika, obyektiv, laborator və instrumental diaqnostika, differensial diaqnoz.	2
12	Miokardit: Anlayış, təsnifat, etiologiya, patogenez, klinika, obyektiv,laborator və instrumental muayinələr, differensial diaqnostika, müalicə	2
13	Anadan gəlmə ürək qusurları: Mədəciklərarası çəpərin defekti. Fallo qüsurları. Qulaqcıqarası çəpərin defekti. Klinika, obyektiv,laborator və instrumental muayinələr, differensial diaqnoz.	2
14	Anadan gəlmə ürək qusurları: Aciq arterial axacaq(Botal axacağı). Aortanın koarktasiyası. Ağciyər arteriyasının stenozu. Epşteyn anomaliyası. Klinika, obyektiv,laborator və instrumental muayinələr, differensial diaqnoz.	2
15	Simptomatik arterial hipertenziyalar: Böyrək mənşəli hipertenziyalar - renoparenximatoz,interstisial,vazorenal arterialhipertenziyalar, anadangəlmə böyrək anomaliyaları zamanı və böyrəyin ikincili zədələnməsi zamanı hipertenziyalar. Klinika, obyektiv, laborator və instrumental diaqnostika, müalicə prinsipləri, differensial diaqnoz.	2
16	Simptomatik arterial hipertenziyalar: Endokrin hipertenziyalar - Feoxromositoma. Birincili hiperaldosteronizm (Konn sindromu). İtsengo Kuşinq xəstəliyi və sindromu, hiper-, hipotireoz, akromegaliya,	2

	klimakterik hipertenziya Klinika, obyektiv, laborator və instrumental diaqnostika, müalicə prinsipləri, diferensial diaqnoz	
17	Simptomatik arterial hipertenzialar: Hemodinamik, Neyrogen, Dərman hipertenzialar. Yaşlı şəxslərdə arterial hipertenziya.Klinika, obyektiv, laborator və instrumental diaqnostika, müalicə prinsipləri, diferensial diaqnoz	2
Dərs	Mövzu YAZ SEMESTRI (35 saat)	Saat
1	Xroniki piyelonefrit. XBC	2
2	Xolesistit, öd yollarının diskineziyası. Xolangit	2
3	Xolelitiaz. Xroniki pankreatit	2
4	Qara ciyərin sirrozu	2
5	Qara ciyərin sirrozu2	2
6	Qeyri-spesifik xoralı kolit. Kron xəstəliyi	2
7	Fe,B12 defisitli anemiyalar. Hipo-,aplastic anemiyalar	2
8	Hemolitik anemiyalar	2
9	Sistem sklerodermiya .Sistem qırmızı qurdeşənəyi.Düynülü periarteriit	2
10	Revmatoid artrit	2
11	Deformasiyaedici artroz. Podaqra	2
12	Kəskin və xroniki leykozlar	2
13	Hemorragik diatezlər. Hemofiliya. Villebrand xəstəliyi	2
14	Idiopatik trombositopenik purpura. Hemorragik vaskulitlər	2
15	Toz bronxiti. Peşə bronxial astması. Istehsalat mühitinin yüksək və alçaq hərərətinin orqanizmə təsiri	2
16	Kesson, dağ xəstəliyi. Vibrasiya xəstəliyi	2
17	Civə və onun qeyri- üzvi birləşmələri, qurğuşun və onun qeyri-üzvi birləşmələri ilə zəhərlənmə	2
18	Pestisidlərlə, aromatik karbohidrogenlərlə intoksikasiya. Xlor və fosfor birləşmələri ilə zəhərlənmə	1

Müalicə fakültəsinin V kurs tələbələrinin Daxili xəstəliklər fənnindən nəzərdə tutulmuş referatların siyahısı

Payız semestri üçün:

1. Plevrit: anlayış və təsnifat.
2. Plevrit: etiologiya , patogenez
3. Plevrit: klinika və obyektiv müayinə.
4. Plevrit: laborator və instrumental müayinələr
5. Plevrit: differensial diaqnostika, ağırlaşmaları.
6. Plevrit: müalicə prinsipləri.
7. Xroniki ağciyər ürəyi: anlayış, etiologiya , patogenez
8. Xroniki ağciyər ürəyi: klinika və obyektiv müayinə.
9. Xroniki ağciyər ürəyi: laborator və instrumental müayinələr
10. Xroniki ağciyər ürəyi: müalicə prinsipləri.
11. Ağciyər arteriyasının tromboemboiyası: risk faktorları, patogenez, klinika.
12. Ağciyər arteriyasının tromboemboiyası: laborator və instrumental müayinələr
13. Ağciyər arteriyasının tromboemboiyası: müasir müalicə, profilaktika.
14. Perikardit: anlayış, etiologi faktorlar və təsnifat.
15. Quru perikardit: klinika, diaqnostika və dif. diaqnostika
16. Ekssudativ perikardit: klinika, diaqnostika.
17. Ürəyin tamponadası: klinika, Bek üçlüyü.
18. Ekssudativ perikardit: müalicə prinsipləri.
19. Konstriktiv perikardit: etiologiya, klinika.
20. Konstriktiv perikardit: laborator və instrumental müayinələr, müalicə prinsipləri.
21. Aritmiyalar: etiologiya, inkişaf mexanizmi.
22. Aritmiyalar: diaqnostika.
23. Antiaritmik dərmanlar.
24. Sinus taxikardiyası və bradikarsiyası.
25. Sinus düyününün zəifliyi.
26. Ekstrasistoliya.
27. Paroksizmal taxikardiya.
28. Qulaqcıqların səyirməsi və titrəməsi.
29. Blokadalar.

30. Mədəciklərin səyirməsi və titrəməsi.
31. Mədəciklərin vaxtından əvvəl oyanma sindromları.
32. QT intervalının uzanma sindromu.
33. Elektrokardiostimulyasiya.
34. Kardiomiopatiya: anlayış, təsnifat.
35. Dilatasion kardiomiopatiya: etiologiya , patogenezi
36. Dilatasion kardiomiopatiya: klinika, diaqnostika.
37. Alhoqol kardiomiopatiya.
38. Hipertofik kardiomiopatiya: etiologiya , patogenezi
39. Hipertofik kardiomiopatiya: klinika, obyektiv muayinə.
40. Hipertofik kardiomiopatiya: instrumental müayinə.
41. Restriktiv kardiomiopatiya.
42. Kardiomiopatiyaların müalicəsi.
43. Miokardit: anlayış, etiologiya , patogenezi
44. Miokardit: klinika.
45. Miokardit: diaqnostika, müalicə.
46. Mədəciklərarası çəpərin defekti.
47. Fallo qüsurları.
48. Qulaqcıqarası çəpərin defekti.
49. Botal axacağıın acıq qalması.
50. Aortanın koarktasiyası.
51. Ağciyər arteriyasının stenozu.
52. Ebşteyn anomaliyası.
53. Aorta kökünün anadangəlmə stenozu.
54. Renoparenximatoz arterial hipertenziya.
55. Vazorenal arterial hipertenziya.
56. Feoxromositoma.
57. Birincili hiperaldosteronizm, hiper-, hipotireoz.
58. Dərman arterial hipertenzialar.

59. Alkoqol və arterial hipertenziyalar.

60. Yaşlı şəxslərdə arterial hipertenziya.

Müalicə fakültəsinin V-ci kurs tələbələri üçün

Daxili xəstəliklər fənnindən nəzərdə tutulmuş referatların siyahısı.

Yaz semestri üçün:

1. Pielonefrit: anlayış və təsnifat.
2. Pielonefrit: etiologiya , patogeneza
3. Kəskin pielonefrit: klinika.
4. Xroniki pielonefrit: klinika.
5. Pielonefrit: laborator və instrumental müayinələr
6. Pielonefrit: differensial diaqnostika, ağırlaşmaları.
7. Pielonefrit: antibakterial terapiya prinsipləri
8. Pielonefritin profilaktikası.
9. Xroniki böyrək çatışmazlığı: anlayış və təsnifat.
10. Xroniki böyrək çatışmazlığı: patogeneza
11. Xroniki böyrək çatışmazlığı: klinika.
12. Xroniki böyrək çatışmazlığı: müalicə prinsipləri.
13. Xroniki daşsız xolesistit: anlayış və təsnifat.
14. Xroniki daşsız xolesistit: klinika.
15. Xroniki daşsız xolesistit: laborator və instrumental müayinələr
16. Xroniki daşsız xolesistit: müalicə prinsipləri.
17. Öd yollarının diskineziyası.
18. Xroniki pankreatit: anlayış və təsnifat.
19. Xroniki pankreatit: etiologiya , patogeneza
20. Xroniki pankreatit: klinika, diaqnostika.
21. Xroniki pankreatit: müalicə prinsipləri.

22. Qaraciyərin sirrozu: anlayış, etiologi faktorlar.
23. Qaraciyərin sirrozu: klinika, diaqnostika.
24. Qaraciyərin sirrozunun ağırlaşmaları.
25. Qaraciyərin sirrozunun müalicəsi və proqnozu (Çayld şkalası)
26. Qeyri-spesifik xoralı kolit: anlayış, ağırlıq dərəcələri.
27. Qeyri-spesifik xoralı kolit: klinika.
28. Qeyri-spesifik xoralı kolit: diaqnostika, diff. qiaqnostika.
29. Qeyri-spesifik xoralı kolit: müalicə prinsipləri.
30. Kron xəstəliyi: anlayış, etiologiya, patogenez.
31. Kron xəstəliyi: klinika.
32. Kron xəstəliyi: laborator və instrumental müayinələr
33. Kron xəstəliyi: diff. qiaqnoz və ağırlaşmaları.
34. Kron xəstəliyi: müalicə prinsipləri.
35. Anemiya: anlayış, eritrositlərin orta həcminə və retikulyasitar indeksə görə təsnifatı.
36. Dəmir-defisitli anemiya: etiologi amillər, patogenez.
37. Dəmir-defisitli anemiya: klinika.
38. Dəmir-defisitli anemiya: müalicə prinsipləri.
39. B12-defisitli anemiya: etiologi amillər, patogenez.
40. B12-defisitli anemiya: klinika, müalicə prinsipləri.
41. Fol-defisitli anemiya.
42. Hemolitik anemiya: anlayış, təsnifatı.
43. Autoimmun hemolitik anemiyalar.
44. Mikrosferositar hemolitik anemiya.
45. Qlukoza-6-fosfatdehidroqenaza çatışmazlığı anemiyası.
46. Oraqvarı hüceyrə anemiyası.
47. Talassemiya: növləri, patogenez.
48. Talassemiya: klinika, müalicə prinsipləri.
49. Aplastik anemiyalar.
50. Parsial qırmızı hüceyrəli aplaziya

51. Kəskin leykoz: anlayış, təsnifat, etiologiya amillər, patogenezi.
52. Kəskin leykoz: klinika, diaqnostika.
53. Kəskin leykoz: müalicə prinsipləri.
54. Xroniki mieloleykoz.
55. Xroniki limfoleykoz.
56. Həqiqi polisitemiya.
57. Limfoqranulomatoz: anlayış, təsnifat, etiologiya amillər.
58. Limfoqranulomatoz: klinika, diaqnostika, müalicə prinsipləri.
59. Hemorragik diatezlər: anlayış, qanaxma növləri.
60. Trombositopeniyalar.
61. Trombositopatiyalar.
62. Hemofiliya və Villibrand xəstəliyi.
63. Revmatoid artrit: anlayış, diaqnostik kriteriyalar.
64. Revmatoid artrit: klinika.
65. Revmatoid artrit: müalicə prinsipləri.
66. Sistemli Lupus eritematozus: anlayış, diaqnostik kriteriyalar.
67. Sistemli Lupus eritematozus: klinika.
68. Sistemli Lupus eritematozus: müalicə prinsipləri.
69. Antifosfolipid sindrom.
70. Sistemli skleroz: anlayış, növləri, etiologiya.
71. Sistemli skleroz: klinika, diaqnostik kriteriyalar.
72. Sistemli skleroz: müalicə prinsipləri.
73. Dermatomiozitet və polimiozitet.
74. Osteoartrit: anlayış, risk faktorları.
75. Osteoartrit: klinika, müalicə prinsipləri.
76. Podaqra.
77. Ankilozedici spondilit.
78. Peşə xəstəlikləri: anlayış, təsnifat, həkim-əmək ekspertizası.

79. Peşə zərərlər haqqında anlayış və onların icazəverilən miqdarı. İlkin və vaxtaşırı tibbi müayinələrin məqsədi.
80. Pnevmoniozlar: təsnifat, patogenezi.
81. Xroniki toz bronxiti: klinika, iş qabiliyyətinin ekspertizası, müalicə və profilaktikası.
82. Peşə bronxial astması: patogenezi, klinika, diaqnostika, müalicə və profilaktika.
83. Berillioz: kəskin və xroniki . Müalicə və profilaktika.
84. Silikoz: patogenezi.
85. Silikoz: klinika, diaqnostika, müalicə və profilaktika.
86. Kesson xəstəliyi: patogenezi, klinik şəkli.
87. Civə və onun qeyri-üzvü birləşmələri ilə intoksikasiya.
88. Kənd təsərrüfatında işlədilən pestisidlərlə intoksikasiya.
89. Vibrasiya xəstəliyi: patogenezi, təsnifat.
90. Lokal vibrasiya təsirindən vibrasiya xəstəliyi: mərhələləri, diaqnostikası.
91. Qurquşun zəhərlənməsi.
92. Benzol zəhərlənməsi.

Müalicə fakültəsinin V kurs tələbələri üçün

Daxili xəstəliklər fənnindən praktik vərdişlər.

Tələbə bacarmalıdır:

1. Plevral punksiya.
2. Boyun damarlarının pulsasiyasının qiymətləndirilməsi.
3. EKQ-də aritmiya və blokadaların aşkaha edilməsi.
  4. Paroksizmal taxikardiya zamanı vəqus sınaqlarını aparmaq bacarığı.
  5. Zimnitski sınağının aparılma qaydası və qiymətləndirilməsi.
  6. Mədənin yuyulması.
  7. Garın boşluğunun punksiyası.
  8. Sifon imalə aparmaq bacarığı.
  9. Limfa düyünlərinin palpasiyası.

10. Oynaq dəyişiklərinin fizikal qiymətləndirilməsi.

Dəvamiyyətə verilən tələblər:

Dərsə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində fənn üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir. Semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 8% 1 bal çıxılır. Bütün fənlər üzrə semestr ərzində buraxılmış dərs saatların ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə imtahan sessiyasına buraxılmır və onun haqqında müəyyən qərar qəbul edilir.

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımı 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal-imtahana qədər o cümlədən:

10 bal-dərsə davamiyyət

10 bal –sərbəst iş (xəstəlik tarixinin yazılması,xəstəni müayinə etməsi və s.)

20 bal –dərslərdə toplanacaq ballardır.

10 bal-bacarıq

50 bal-imtahanda toplanılacaq.İmtahan test üsulu ilə keçiriləcəkdir.

Test 50 sualdan ibarət olacaqdır. Hər bir sual bir baldır.Səhv cavablanan suallar düzgün cavablanan sualların ballarını silir.

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa imtahana qədər yığılan ballar toplanılmayacaq.İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir.

“Əla”-91-100

“Çox yaxşı”-81-90

“yaxşı”-71-80

“kafi”-61-70

“Qənaətbəxş”-51-60

“Qeyri-kafi” 51 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Sərbəst iş xəstəni müayinə etmək və xəstəlik tarixini yazmaqdan ibarətdir.

V kursda- xəstəlik tarixində diaqnozun differensial əsaslanması verilir.

Bundan başqa keçiriləcən mövzularını referat şəkilində tərtib edirlər.

Bununla bərabər tələbələrin təcrübi vərdişlərə yiyələnməsi, əlavə müayinə üsullarını qiymətləndirilməyi bacarmaları (EKQ, EXO KQ məlumatları, xarici tənəffüs funksiyası, rentgenoloji müayinə və s.) təşkil olunur.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR:

1. Kardiologiya - V.Ə.Əzizov, 2007, 319s
2. Pulmonlogiya - V.Ə.Əzizov, L.Q. Əmrəhova, 2007-184s
3. Daxilixəstəliklər- M.M.Ağayev, 2010
4. Tənəffüssystemixəstəlikləri - S.N. Alimetov, Ş.S. İbrahimova, 2010, 408s
5. Mədə-bağırsaqsystemixəstəlikləri (I hissə) - S. N. Alimetov, X.I. Qurbanova, Ş. S. İbrahimova, 2011, 404s
6. Daxilixəstəliklər- V.Ə.Əzizov və başqaları, 2012, 976s
7. Mədə-bağırsaqxəstəlikləri (II hissə) - S.N. Alimetov, S.R. Muradova, Ş.S. İbrahimova - 2012, 488s
8. Kəskin koronar sindrom - V.Ə.Əzizov və başqaları - 2013, 166s
9. Böyrək xəstəlikləri - S.N. Alimetov, S.R. Muradova, Ş.S. İbrahimova, 2013, 392s.

KURS İŞİ:

Yoxdur

TƏCRÜBƏ:

V kursdan sonar istehsalat təcrübəsinə hazırlaşmaqlarıdır.

Davranış qaydalarının pozulması. Tələbə Universitetinin daxilində intizam-qaydalarını pozduqda Əsasnamədən əzərdə tutulan qaydada tədbir görülür.

Tələbələrə fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi.

Azərbaycan Tibb Universiteti
edirəm”

“Təsdiq

“DAXILI XƏSTƏLİKLƏR”

Kafedra müdiri

fənni üzrə

prof. Hidayətov Ə.A

IŞÇI TƏDRIS PROQRAMI

imza _____

(Sillabus)

2020-2021

FƏNNİN KODU:

FƏNNİN NÖVÜ : Məcburi

FƏNNİN TƏDRIS SEMESTRİ: VII-VIII, IX, X, XI, XII

KURS – VI KURS

FƏNNİN KREDİTİ: - 12 KREDIT, 4 KREDİT (seçim fənni)

FƏNNİN TƏDRIS FORMASI: Əyani

FƏNNİN TƏDRIS DİLİ: Azərbaycan, Rus, İngilis

FƏNNİ TƏDRIS EDƏN MÜƏLLİMLƏR: kafedranın müəllimləri

TƏDRİS YÜKÜ: mühazirə 10 saat, kursiya 140 saat, seçim fənni – 30 saat (cəmi 180 saat)

KAFEDRANIN ƏLAQƏ NÖMRƏLƏRİ: (+994 12) 441 33 18 (180)

ADI, ATASININ ADI,

SOYADI VƏ ELMİ DƏRƏCƏ

Prof. Hidayətov Ə.A.

Prof. Musayev S.K.

Prof. Talıbov F.Y.

Prof. Baxşiyev M.M.

Dos. Süleymanov Z.M.

Dos. Əlixanova İ.Ç.

Dos. Zeynalov F.M.

Dos. Seyidov Q.R.

Dos. Vahid Qəmbər

Dos. Zamanov N.T.

Dos. Dadaşeva G.M.

Dos. Əliyeva Z.Ə.

Ass. Qəmbərova T.Q.

Ass. Abdullayev F.M.

Ass. Verdiyev A.A.

Ass. Məcidova S.A.

Ass. Xəlilova Ü.A.

Ass. Əliyeva S.Ə.

Ass. Nəbiyev Ə.N.

Ass. Ələkrərova G.R.

Ass. Yusubov B.V.

Ass. Hüseyinov V.

PREPEKVIZITLƏR:

Fənnin tədrisi üçün öncədən tədrisi zəruri olan fənlər: daxili xəstəliklərin propedevtikası

KORREKVIZITLƏR:

Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin tədrisi olunması zərurəti yoxdur.

KURSUN TƏSVİRİ:

Daxili xəstəliklər öyrənilməsi bütün ixtisaslardan olan həkimlər hazırlanması üçün birinci dərəcəli əhəmiyyət kəsb edir. Bu onunla əlaqədərdir ki, daxili xəstəlikləri öyrənərkən klinikidüşünmənin əsasları, həkimlik deontologiyası formalaşır, xəstələrin müayinəsində əməlivərdişlər qazanılır və adekvat müalicə təyin etmək bacarığı yaranır. Tibb universitetində daxili xəstəliklərin tədrisi ardıcıl olaraq daxili xəstəliklərin propedevtikası və daxili xəstəliklər kafedrasında aparılır.

KURSUN MƏQSƏDİ:

VI kurslarda daxili xəstəliklər kafedrasında terapeutik xəstələrdə müayinə vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi və möhkəmləndirilməsi kliniki düşünmənin (xəstə

haqqında məlumatlara əsasən geniş klinik diaqnoz qoymaq bacarığı) differensial diaqnostika metodu, vərdişinə yiyələnmək, daxili orqanların xəstəliklərinin tipik formalarının müalicəsi və profilaktikasının əsas prinsiplərini öyrənmək tədrisinməqsədinə aiddir.

Subordinatura (VI kurs) müddətində tələbələr stasionar şöbəsində və poliklinikalarda müəllimin rəhbərliyi altında müalicə işi yerinə yetirirlər, kafedra müdirinin, professor və dosentlərin xəstələri baxışında iştirak edirlər. Bundan başqa müəllim tərəfindən xəstələrə baxış keçirərkən mono- və politematik araşdırmalar apararkən tələbələr iştirak edirlər.

Mühazirələr və praktik dərslərdə göstərilən xəstələrin hərtərəfli klinik xüsusiyyətləri müasir əlavə müayinələrin (instrumental, laborator-biokimyəvi, endoskopik, funksional və morfoloji) nəticələrinin hərtərəfli araşdırılması və nümayiş etdirilməsi ilə müşayiət olunur.

KURSUN NƏTİCƏLƏRİ:

VI kurslarda tədris zamanı tələbələr xəstələrin müayinəsində peşəkar həkimlik vərdişinə yiyələnilər, diaqnostika və differensial diaqnostika taktikasını, tibbi sənədləşmənin aparılmasını, təxirəsalınmaz təcilli tibbi yardım göstərmək üsulunu öyrənilir. VI kursda təmiz differensial diaqnostika aspekti öyrənilir.

MPF-NİN VI KURS TƏLƏBƏLƏRİ ÜÇÜN "DAXİLİ XƏSTƏLİKLƏR" FƏNNİNDƏN PRAKTİKİ DƏRSLƏRİN MÖVZU PLANI (192 SAAT)

(2021-2022-ci tədris ili)

Günlər	Mövzunun adı	Saatların miqdarı
Mövzu 1 1-2	Ağciyər infiltratı (d/d)	14
Mövzu 2 3	Bronxoobstruktiv sindrom (d/d)	7
Mövzu 3 4	Ağciyər ürəyi (d/d)	7
Mövzu 4 5	Ürək küyləri (d/d)	7
Mövzu 5	Kardiomeqaliyalar (d/d)	7

6		
Mövzu 6 7-8	Ürək çatışmazlığı (d/d). Ödem sindromu (d/d)	14
Mövzu 7 9-10	Ürək nahiyyəsində ağrı (d/d)	14
Mövzu 8 11	Aritmiyalar (d/d)	7
Mövzu 9 12-13	Arterial hipertenziyalar (d/d)	14
Mövzu 10 14	Dispeptik sindrom (d/d)	7
Mövzu 11 15	Sarıqlar (d/d)	7
Mövzu 12 16-17	Sidik sindromu (d/d)	14
Mövzu 13 18-19	Oynaq indromu (d/d)	14
Mövzu 14 20	Anemiyalar (d/d)	7
Mövzu 15 21	Qızdırmalı vəziyyət (d/d)	7
Mövzu 16 22	Hepatolienal sindrom (d/d)	7
Mövzu 17 23	Ödem sindromu (d/d)	7

**MPF-NİN VI KURS TƏLƏBƏLƏRİ ÜÇÜN "DAXİLİ XƏSTƏLİKLƏR"
FƏNNİNDƏN MÜHAZİRƏ DƏRSLƏRİNİN MÖVZU PLANI (18 SAAT)**

(2021-2022-ci tədris ili)

1.	Ağciyər infiltratını dif.diaqnostikası	2
2.	Kardialgiyaların dif.diaqnostikası	2
3.	Dispeptik sindromun dif.diaqnostikası	2
4.	Ödem sindromunun dif.diaqnostikası	2
5.	Hemorragik diatezlər. Vaskulitlər, dif.diaqnostika	2
6.	Kəskin və xroniki böyrək çatışmazlığı dif.diaqnostikası	2
7.	Naməlum mənşəli qızdırmanın dif. diaqnostikası	2

Müalicə fakültəsinin VI kurs tələbələri üçün

Daxili xəstəliklər fənnindən praktik vərdişlər.

Tələbə bacarmalıdır :

1. Nazoqastral zondun yeridilməsi
2. Rivalent sınağının aparılması
3. Saturasiyanın təyini (pulsoksimetriya)
4. Perikardiosentez
5. Valsalva sınağının aparılması
6. Gizli odemlərin təyini
7. Qanaxma müddətinin təyini (Dyuke üsulu)
8. Sidik kisəsinin katetrizasiyası
9. Nəcisdə gizli qanaxmanın təyini (Qreqersen sınağı)
10. Osler düyünlərinin təyini

Müalicə fakultəsinin VI-cı kurs tələbələri üçün

Daxili xəstəliklər fənnindən nəzərdə tutulmuş referatların siyahısı.

1. Pnevmoniyaların müxtəlif kliniki formalarının gedişinin xüsusiyyətləri.
2. Pnevmoniyaların diaqnozunun müəyyənləşdirilməsində instrumental müayinələrin rolu.
3. Pnevmoniyaların törədicidən asılı olaraq müalicə prinsipləri.
4. Ağciyər qanaxması.
5. AXOX : təsnifatı , patogenezi.
6. AXOX: instrumental və laborator müayinələrin rolu.
7. AXOX: müalicəsi
8. Bronxial astmanın ağırlıq dərəcələri.
9. Bronxial astmanın müalicə prinsipləri
10. Xroniki ağciyər ürəyi: laborator və instrumental müayinələr
11. Xroniki ağciyər ürəyi: müalicə prinsipləri.
12. Sistolik küylərin diff. diaqnostikası.
13. Diastolik küylərin diff. diaqnostikası.
14. Perikarditlər. Diaqnostika, müalicə.

15. Kardiomiopatiyalar. Təsnifat, diaqnostika, müalicə prinsipləri.
16. Kardiomiopatiyaların nadir rast gələn formaları.
17. Miokardit. Diaqnostika, müalicə.
18. Kəskin ürək çatışmazlığının klinikası və diaqnostikası.
19. Xroniki ürək çatışmazlığı. Təsnifat. Klinika
20. Xroniki ürək çatışmazlığı. Diaqnostika.
21. Xroniki ürək çatışmazlığı. Müalicə.
22. Kəskin koronar sindrom.
23. Stenokardiya. Təsnifat, diaqnostika.
24. Stenokardiyanın müalicə taktikası. Cərrahi müalicəyə göstərişlər.
25. Miokard infarktı. Diaqnostika.
26. Miokard infarktı. Müalicə prinsipləri.
27. Ürək nahiyəsində qeyrikoronarogen ağrılar.
28. Aritmiyalar. Diaqnostika.
29. Antiaritmik dərmanların təsnifatı.
30. Arterial hipertenziyanın diff. diaqnostikası.
31. Essensial hipertoniyanın diaqnostikası.
32. Essensial hipertoniyanın müalicəsi.
33. Dispeptik sindrom.
34. Xroniki qastrit. Diaqnostika, müalicə.
35. Mədə və onikibarmaq bağırsağın xora xəstəliyinin diaqnostikası və müalicəsi.
36. Seliokiya.
37. Xroniki pankreatit. Klinika, diaqnostika, müalicə.
38. Bilirubin mübadiləsi. Sarılığların növləri.
39. Qaraciyər xəstəliklərinin təsnifatı.
40. Hepatitlər.
41. Qaraciyər sirrozu.
42. Sidik analizinin təhlili.

43. Xroniki pielonefrit. Diaqnostika, müalicə.
44. Qlomerulonefrit. Diaqnostika, müalicə.
45. Xroniki böyrək xəstəliyi. Təsnifat. Müalicə prinsipləri.
46. Osteoartrit. Diaqnostika, müalicə.
47. Revmatoid artrit. Klinika. Yeni diaqnostik kriteriyalar.
48. Ankilozlaşdırıcı spondilitlər.
49. Mikrokristallik artropatiyalar.
50. Lupus eritematozis. Diaqnostik kriteriyalar.
51. Dermatomiozit. Diaqnostik kriteriyalar.
52. Sistem vaskulitlər.
53. Anemiya. Anlayış. Təsnifat.
54. Dəmir-defisitli anemiya. Diaqnostika, müalicə.
55. B12-defisitli anemiya. Diaqnostika, müalicə prinsipləri.
56. Hemolitik anemiyalar. Diaqnostika, müalicə.
57. Talassemiya. Növləri, klinika, diaqnostika.
58. Naməlum mənşəli qızdırma. Anlayış. Diff. diaqnostika.
59. Hepatolienal sindrom. Diff. diaqnostika.
60. Ödem sindromu. Diff. diaqnostika.

**MÜALICƏ FAKÜLTƏSİNİN VI KURS TƏLƏBƏLƏRİ ÜÇÜN
QASTROENTEROLOGIYA SEÇİM FƏNNİNDƏN PRAKTIKİ DƏRSLƏRİN
TƏQVİM-MÖVZU PLANI (30SAAT)
2021/2022-ci tədris ili**

Gunlər	Mövzu adı	Saatların miqdarı
1.	Diareyaların dif.diaqnostikası	6
2.	Portal hipertenziyanın dif.diaqnostikası	6
3.	Abdominal ağrı zamanı dif.diaqnostika	6
4.	Disfagiyanın dif.diaqnostikası	6
5.	Qaraciyərin funksional testlərinin dəyişikliyinə dif.diaqnostikası	6

MÜALICƏ FAKÜLTƏSİNİN VI KURS TƏLƏBƏLƏRİ ÜÇÜN

**KARDIOLOGIYA SEÇİM FƏNNİNDƏN PRAKTIKİ DƏRSLƏRİN TƏQVİM-
MÖVZU PLANI (30SAAT)
2021/2022-ci tədris ili**

Gunlər	Mövzu adı	Saatların miqdarı
1.	Kəskin koronar sindromlu xəstələrin müalicəsinə müasir baxış	6
2.	Aritmiyaların müalicəsində müasir imkanlar	6
3.	Ürək mənşəli sinkopal vəziyyətlər: differensial diaqnostika və müalicə taktikası	6
4.	Arterial hipertenziyanın differensial müalicəsi	6
5.	Ürək çatışmazlığı: differensə olunmuş yanaşma	6

QIYMƏTLƏNDİRMƏ:

Fənn üzrə krediti toplamaq üçün lazımı 100 balın toplanması aşağıdakı kimi olacaq:

50 bal-imtahana qədər o cümlədən:

10 bal-dərsə davamiyyət

10 bal –sərbəst iş (xəstəlik tarixinin doldurulması,xəstəni müayinə etməsi və s.)

30 bal –dərslərdə toplanacaq ballardır.

50 bal-imtahanda toplanılacaq.İmtahan test üsulu ilə keçiriləcəkdir.

Test 50 sualdan ibarət olacaqdır. Hər bir sual bir baldır.Səhv cavablanan suallar düzgün cavablanan sualların ballarını silir.

QEYD:

İmtahanda minimum 17 bal toplanmasa imtahana qədər yığılan ballar toplanılmayacaq.İmtahanda və imtahana qədər toplanan ballar cəmlənir və yekun miqdarı aşağıdakı kimi qiymətləndirilir.

“Əla”-91-100

“Çox yaxşı”-81-90

“Yaxşı”-71-80

“Kafi”-61-70

“Qənaətbəxş”-51-60

“Qeyri-kafi” 51 baldan aşağı

SƏRBƏST İŞ:

Sərbəst iş xəstəni müayinə etmək və xəstəlik tarixini yazmaqdan ibarətdir.

VI kursda - tələbələr xəstəlik tarixini sərbəst yazıb, hər gün müayinələrdə iştirak edib, müalicə taktikasını öyrənirlər.

Bundan başqa keçiriləcən mövzularını referat şəkilində tərtib edirlər.

Bununla bərabər tələbələrin təcrübi vərdişlərə yiyələnməsi, əlavə müayinə üsullarını qiymətləndirilməyi bacarmaları (EKQ, EXO KQ məlumatları, xarici tənəffüs funksiyası, rentgenoloji müayinə və s.) təşkil olunur.

Sərbəst işlərin nəticələri jurnalda yazılır.

ƏDƏBİYYAT VƏ MATERIALLAR:

1. Kardiologiya -V.Ə.Əzizov, 2007, 319s
2. Pulmonlogiya - V.Ə.Əzizov,L.Q. Əmrahova, 2007-184s
3. Daxili xəstəliklər- M.M.Ağayev, 2010
4. Tənəffüs sistemi xəstəlikləri -S.N.Alimetov, Ş.S.İbrahimova, 2010, 408s
5. Mədə-bağırsaq sistemi xəstəlikləri (I hissə) - S.N.Alimetov, X.I.Qurbanova, Ş. S. İbrahimova, 2011, 404s
6. Daxili xəstəliklər- V.Ə.Əzizov və başqaları, 2012, 976s
7. Mədə-bağırsaq xəstəlikləri(II hissə) -S.N.Alimetov, S.R.Muradova, Ş.S.İbrahimova - 2012,488s
8. Kəskin koronar sindrom-V.Ə.Əzizov və başqaları-2013, 166s

9. Böyrək xəstəlikəri- S.N,Alimetov, S.R.Muradova, Ş.S.Ibrahimova, 2013,392s.

KURS İŞİ: yoxdur